HE 99/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026/ Ympäristövaliokunta 30.9.2025

Pyydettynä lausuntonaan Sahateollisuus ry toteaa:

METSO-ohjelman rahoituksen turvaaminen

Yli 10 vuotta toiminnassa ollut Etelä-Suomen metsien vapaaehtoista suojelua edistävä METSO-ohjelma on ollut suosittu ja arvostettu ja se on omalta osaltaan vahvistanut luonnonsuojelun hyväksyttävyyttä maanomistajien keskuudessa. METSO-ohjelman nykyinen ohjelmakausi jatkuu vuoden 2025 loppuun saakka. Vuoden 2026 alussa alkamaan suunniteltua uutta ohjelmakautta on valmisteltu laajapohjaisessa työryhmässä, jossa myös Sahateollisuus ry on ollut mukana.

Uudella ohjelmakaudella METSO-ohjelmaan tulee mukaan lisäelementti, kun Valtioneuvoston kriteerien mukaisten vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelu on tarkoitus toteuttaa METSO-ohjelman keinoin. Kyseisten metsien suojelu on metsänomistajalle vapaaehtoista, mutta käytännössä puun ostaminen kyseisistä kohteista on päivittyvän lainsäädännön puolesta mahdotonta. REDIII-direktiiviä toimeenpaneva, juuri päivitetty kestävyyslaki käytännössä kieltää energiapuun hankkimisen vanhoista ja luonnontilaisista metsistä. Metsäkatolaki puolestaan tulee asettamaan luonnontilaiset metsät hakkuiden ulkopuolelle.

Valtioneuvoston vanhojen ja luonnontilaisten metsien kriteerejä koskevan periaatepäätöksen esittelymuistiossa arvioidaan, että kriteerien mukaisia vanhoja metsiä voisi VMI-tietoon perustuen olla yksityismailla 12 000 hehtaaria. Tämän lisäksi Luonnonvarakeskus on metsäkatolain valmistelun yhteydessä arvioinut, että puuntuotannon maalla voisi olla luonnontilaisia metsiä noin 50 000 hehtaaria. METSO-ohjelmassa kohteista on maksettu korvausta 4000-7000 e/ha, riippuen kohteiden puuston määrästä ja puun markkinahinnasta. Metso-ohjelman pysyvän suojelun rahoitus on ollut noin 20 miljoonaa euroa vuodessa. Jos arviot vanhojen ja luonnontilaisten metsien määrästä pitävät paikkansa, lakisääteisesti hakkuiden ulkopuolelle jääviä, pysyvän suojelun rahoitusta tarvitsevia kohteita voisi olla noin 60 000 hehtaaria. Pelkästään vanhoihin ja luonnontilaisiin metsiin kohdistuva rahoitustarve olisi täten 240 – 420 miljoonaa euroa. Nykyisellä rahoitustasolla kohteiden suojelu saataisiin toteutettua 12-21 vuodessa. Harmaan suojelun välttämiseksi ja suojelun sosiaalisen kestävyyden turvaamiseksi on välttämätöntä, että valtio varaa riittävän rahoituksen vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelemiseen osana METSO-ohjelmaa.

Vanhojen ja luonnontilaisten metsien tunnistamiseen ja kartoitukseen ei ole toistaiseksi varattu lainkaan määrärahoja. Kohteiden käytännön tunnistamisen kannalta olisi tärkeää, että valtio kartoittaisi kohteet välittömästi. Tähän tulisi varata riittävät määrärahat ja työ tulisi aloittaa välittömästi.

Ruokaviraston resurssien varmistaminen

Metsäkatoasetuksen ja kansallisen metsäkatolain toimeenpano edellyttää Ruokavirastolta riittäviä resursseja. Ruokaviraston henkilöresurssit on varmistettava sujuvan toimeenpanon varmistamiseksi. Metsäkatoasetuksen ja metsäkatolain toimeenpano aiheuttaa jo nyt merkittäviä lisäkustannuksia toimijoille, eikä Ruokaviraston tehtävistä koituvia kustannuksia saa valuttaa toimijoille.

Sahateollisuus ry
Säästöpankinranta 4 C 24
00530 Helsinki

Puh. 020 779 0960
info@sahateollisuus.com
www.sahateollisuus.com

Työkoneiden sähköistämistuki

Sahateollisuus ry kiinnittää huomiota siihen, että työkoneiden sähköistämiseen tulisi suunnata tukea. Sahojen porttien sisäpuolella operoivat koneet voitaisiin teknisesti sähköistää kokonaisuudessaan. Näiden investointien taloudellinen kannattavuus on kuitenkin rajallinen, eikä sähköistämiseen ryhdytä ilman erillistä tukea.

Sahateollisuus ry esittääkin työkoneiden sähköistämiseen kohdistettua tukea, koska se mahdollistaisi merkittävät päästövähennykset ja tukisi Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamista kustannustehokkaalla tavalla. Tuki vahvistaisi myös kilpailukykyä.

Suomessa otetaan käyttöön lähitulevaisuudessa käyttöön tieliikenteen päästökauppa, joka heikentää kerättävien maksujen ja nousevien logistiikkakustannusten vuoksi kansainvälistä kilpailukykyä. Siten myös tältäkin kannalta poliittisin päätöksin aiheuttavaa lisätaakkaa tasaamaan olisi järkevä luoda laaja-alainen tukijärjestelmä työkoneiden sähköistämiseksi.

Puurakentamisen edistäminen

Puu tai muut vähäpäästöiset materiaalit tarjoavat konkreettisen ratkaisun hiilivarastojen luomiseksi, kiertotalouden vahvistamiseksi ja rakentamisen päästövähennysten saavuttamiseksi. Puun käyttö rakennusmateriaalina vähentää rakentamisen päästöjä ja lisäksi puurakenteet varastoivat hiiltä pitkäaikaisesti. Puurakentamisen lisääminen tuottaa siten teknisiä hiilinieluja. Sahateollisuus katsoo, että puu ja muut vähäpäästöiset materiaalit on tunnustettava teknisinä hiilinieluina ja ilmastopolitiikan avainratkaisuina.

Puurakentamisen edistämiseksi Sahateollisuus ry esittää:

- Vähähiilisen rakentamiseen edistämiseen tulisi ohjata nykyistä vahvemmin budjettivaroja
- Rakennusmateriaalien päästöt tulee huomioida energiankulutuksen rinnalla, ja julkisissa hankinnoissa ottaa käyttöön yhteiset hiililaskennan menetelmät.
- Jatkossa tulisi tarkastella puurakentamisen edistämistä sääntelyn keinoin

Helsingissä 26.9.2025
Sahateollisuus ry

Sahateollisuus ry
Säästöpankinranta 4 C 24
00530 Helsinki

Puh. 020 779 0960
info@sahateollisuus.com
www.sahateollisuus.com